
KESKKONNAHARIDUSKESKUSE
VEEBIUURING
Aruanne

Juuli 2008

www.saarpoll.ee

SISUKORD

ÜLEVAADE UURINGU METOODIKAST	3
ÜLEVAADE UURINGU TULEMUSTEST	5
1. Ettevõtete suhe keskkonnahoidu	7
2. Ettevõtete huvi Keskkonnahariduskeskuse poolt korraldatud.....	11
keskkonnaalaste koolituste vastu	11
Koolituste maksumus	14
3. Ettevõtete kogemus keskkonnaalaste koolitustega	17
Milliseid koolitusi oleks tarvis?	20

ÜLEVAADE UURINGU METOODIKAST

Sotsiaal- ja turu-uuringute firma Saar Poll viis 2008. aasta juulikuus läbi veebiuuringu, mis käsitles Tallinnasse rajatava Keskkonnahariduskeskust ning Tallinna ja Harjumaa ettevõtjate huvi keskuse poolt pakutavate teenuste vastu.

Uuringu eesmärgiks on selgitada välja, milline on ettevõtjate huvi keskkonnahariduskeskuse poolt pakutavate koolituste vastu ning millistel teemadel oleks ettevõtjate meelest kõige enam keskkonnahariduslikke koolitusi tarvis. Samuti oli uuringu üheks eesmärgiks saada ettevõtjatelt tagasisidet koolituste läbiviimise vormi ja soovitava maksumuse kohta.

Kokku küsitleti uuringu käigus 104 Tallinna ja Harjumaa ettevõtte esindajat. Küsitlenud isikud esindasid peamiselt tootmise, hulgi- ja jaekaubanduse, ehituse, energeetika või kinnisvaraga tegelevaid ettevõtteid.

Tabel 1 Ettevõtete põhitegevusala

	Arv	%
Hulgi- ja jaekaubandus, mootorsõidukite ja kodumasinade remont	28	26,9
Töötlev tööstus	25	24,0
Ehitus	17	16,3
Veondus, laondus ja side (sh turism)	7	6,7
Reovee ja prügi kõrvaldamine, linnapuhastus jms tegevus	3	2,9
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	7	6,7
Mäetööstus	6	5,8
Elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus	6	5,8
Hotellid ja restoranid	1	1,0
Põllumajandus, jahindus ja metsamajandus	2	1,9
Muu	2	1,9
KOKKU	104	100,0

Küsitlusele vastanud ettevõtete esindajad olid enamjaolt kas ettevõtte juhid või juhatuse liikmed (43%) või spetsialistid (36%). Kõigist uuringus osalenud respondentidest oli 17% ametiks personalispetsialist- või juht (vt. Tabel 2).

Tabel 2 Respondentide amet

	arv	%
Personalispetsialist/juht	18	17,3
Juht/juhatuse liige	45	43,3
Spetsialist	37	35,6
VP	4	3,8
KOKKU	104	100,0

Respondendid esindasid erineva suurusega ettevõtteid. Ligikaudu samas suurusjärgus nagu olid uuringus esindatud ettevõtted, milles on üle 100 töötaja (23%), oli ka vähem kui kahekümne töötajaga firmasid (26%). Respondentide sooline jaotus oli vastavalt 46% meessoost ning 54% naissoost.

Tabel 3 Töötajate arv ettevõttes

Töötajate arv ettevõttes	arv	%
1-20	27	26,0
21-40	27	26,0
41-100	23	22,1
100+	24	23,1
Vastus puudub	3	2,9
KOKKU	104	100,0

UURINGU PÕHITULEMUSED

- ü Looduse taskaalu ning keskkonnaprobleemide pärast tunneb muret suur osa vastajatest, erinevate üldiseid hoiakuid selgitavatele väidetele antud tulemuste kohaselt. Kõrgeimad keskmised hinded pälvisid kolm väidet, mis puudutasid nii üldist inimese kohustust kaitsta elusloodust, muret erinevate liikide arvukuse vähenemise kohta, kui looduse tasakaalu kerget rikutavust. Kõik need väited said 5-pallilisel skaalal keskmiselt üle 4 palli.
- ü Hetkeline olukord ettevõtete keskkonnanahoiu vallas on järgmine: 83% respondentide sõnul järgib ettevõtte seaduse poolt ettekirjutatud keskkonnanahoiu nõudeid. Samas toimub prügi sorteerimine vaid 63% kõigi respondentide firmades ning enam kui pooled vastajatest (55%) on märkinud, et nende firma personali on õpetatud töökohal käituma keskkonnasäästlikult.
- ü Keskkonnahariduskeskuse poolt pakutud koolituste kohta on uuringu tulemuste kohaselt ettevõtjatel huvi olemas. Kõige populaarsemaks koolituseks osutus kõigi ettevõtete esindajate seas koolitus "Roheline kontor- kuidas olla säästev ettevõtte?". Huvi säästva ettevõtte koolituse vastu oli suur- kokku on koolitusest huvitatud 66% kõikidest vastajatest. Populaarsuselt teiseks jäi matkade korraldamine firmapäevade sisustamiseks, mille vastu näitas huvi 65% kõigist respondentidest. 53% jaoks vastajatest pakub huvi ettevõttes keskkonnajuhtimissüsteemide juurutamise koolitus, 52% vastajatest on huvitatud koolitusest "ökoloogilise jalajälje mõõtmine ja arvestamine".
- ü Enamike koolituste päevahinnaks ühe inimese kohta märgiti hinnavahemik 1000-2000 krooni. Kõrgemat hinda on vastajad nõus maksma keskkonnaõiguse teemaliste koolituste ning puidutöökursuste eest.

- ü Keskkonnateemalistel koolitustel ei ole varem osalenud enamus, 64% respondentide firmade töötajad ning koolitustel osalemist kinnitas 36% kõigist küsitluses osalenud ettevõtete esindajatest. Samas peab keskkonnakoolitustel osalemist peab oma firma personali jaoks vajalikuks 64% vastajatest.

- ü Eelistatuim koolituse läbiviimise meetod hõlmab aktiivset tegevust ning tavapärasest erinevat keskkonda. Pooled kõigist küsitlusele vastanud ettevõtete esindajatest üeavad parimaks viisiks koolitust just matka, ekskursiooni või väljasõidu vormis.

- ü Koolitused, mida respondendid sooviksid koolitusturul näha on eelkõige keskkonnaäästliku käitumisviisi põhitõdesid käsitlevad (tarbimisharjumused, jäätmete käitlus). Mitmel juhul mainiti aga ka küllaltki spetsiifilisi, respondendi ettevõtte spetsiifikaga seotuid koolituste teemasid. Nagu nt *töötamine kemikaalidega; ehitus ja remonditöödega seonduv; transpordi müra vähendamise meetodid- eriti lennunduses kütuse kokkuhoiuvõimalused lennutranspordis; teadmised keskkonnajuhtimise kohta; haljastuse kaitse objektidel.*

ÜLEVAADE UURINGU TULEMUSTEST

1. Ettevõtete suhe keskkonnahoidu

Küsimustiku sissejuhatuseks paluti respondentidel anda hinnanguid mõnedele üldistele keskkonda ja inimeste igapäevaelu puudutavatele väidetele, alustades üldisematest ning lõpetades spetsiifilistematega, isiku enda käitumisviise puudutavate lausetega.

Nõusolek väidetega, mis puudutavad meid ümbritsevat keskkonda (keskmine)

(5 = täiesti nõus, 1 = üldse ei ole nõus)

Küsimus: Allpool on toodud mõningad väited, mis puudutavad meid ümbritsevat keskkonda. Palun öelge, kuivõrd Te järgmiste väidetega nõustute. Oma hinnangu andmiseks kasutage 5- pallilist skaalat, kus 1 tähendab "üldse ei ole nõus" ja 5 "täiesti nõus".

Looduse taskaalu ning keskkonnaprobleemide pärast väidab muret tundvat suur osa kõigist vastajatest. Kõrgeimad keskmised hinded pälvisid kolm väidet, mis puudutasid nii üldist inimese kohustust kaitsta elusloodust, muret erinevate liikide arvukuse vähenemise kohta, kui looduse tasakaalu kerget rikutavust (vt. joonis 1). Kõik need väited said 5-pallilisel skaalal keskmiselt üle 4 palli.

Küllaltki kõrge keskmine hinne- 4,2 punkti anti nõusolekuna väitega, mille kohaselt teeb ettevõtte juhtkond kõik endast sõltuva, et ettevõtte tegevus ei saastatsk keskkonda. Samas peab selliste tulemuste juure silmas pidama seda, et antud väide on teoreetiline ning ei ole täpsustatud seda, mida ettevõtte juhtkond oma tegevuses keskkonna säästmise või saastamisena mõistab.

Respondendid hindavad oma ettevõtte töötajate keskkonnavalaste teadmiste kohta rahuldavaks. Väide personali teadmistest keskkonnasäästlikust käitumise kohta sai keskmisest pisut kõrgema hinde- 3,7.

Madalaima hinde (3,2) sai väide „investeeriksin osa (oma) ettevõtte kasumist, kui oleksin kindel, et raha kasutatakse keskkonna saastamise ärahoidmiseks“, mis peegeldab teistele väidetele antud keskmiste taustal ettevõtjate suhtumist keskkonnahoidu kõige paremini.

Kui üldine mure keskkonna pärast on küllaltki kõrge (keskmised hinned väidetele üle 4 palli), siis ettevõtja enda valmidus keskkonnanahoiu nimel teatud kasumist loobuda on antud väidete põhjal madalam.

Joonis 1 Üldine suhtumine keskkonda

Pärast küsimusi üldiste hoiakute kohta, küsiti respondentidelt juba täpsemalt ettevõtte keskkonnanahoiu vallas tehtud tegevuste kohta.

Küsimus: Nüüd räägime Teie ettevõtte suhtest keskkonna säästmisega. Millised on Teie ettevõtte tegevused, mis on suunatud keskkonna hoidmisele? VÕIB OLLA MITU VASTUST

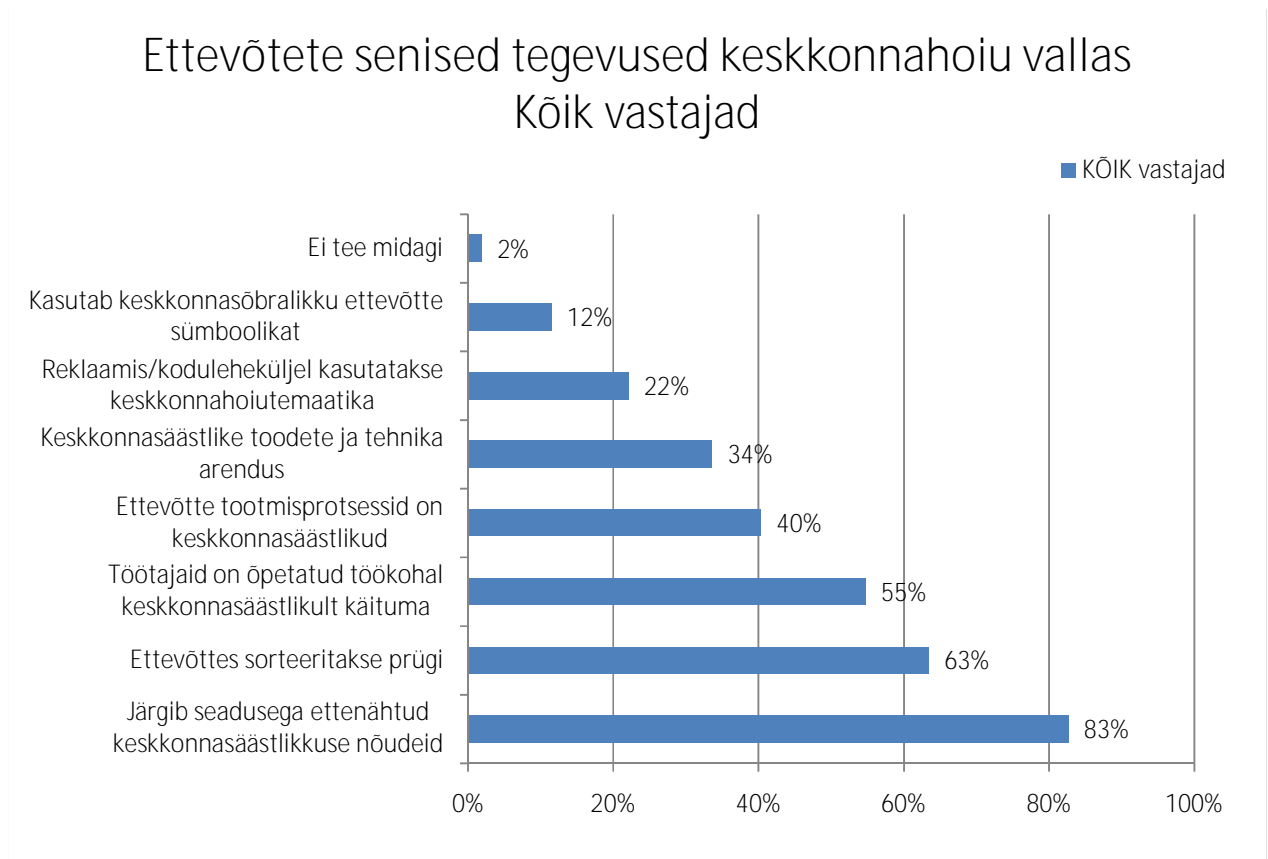
Ettevõtete esindajate vastuste põhjal selgub, et keskkonnanahoiul on ettevõtte profiilis oluline roll. Nimelt märkis 83% kõigist vastajatest, et nende poolt esindatav ettevõtte järgib seaduse poolt ettekirjutatud keskkonnanahoiu nõudeid. Samas toimub uuringu tulemuste kohaselt prügi sorteerimine vaid 63% kõigi respondentide firmades.

Enam kui pooled vastajad (55%) on märkinud, et nende firma personali on õpetatud töökohal käituma keskkonnasäästlikult.

Vastaja poolt esindatud firma tootmisprotsesse peab keskkonnasäästlikuks 48% kõigist respondentidest.

Keskkonnahoidu on seotud ka turunduse ning reklaamiga. Ettevõtte reklaamides või kodulehel on kasutanud keskkonnahoiu temaatikat 22% vastajate ettevõtetest. Vaid 2% kõigist vastajatest on märkinud, et firmas ei ole mingeid keskkonnahoiuga seotud või keskkonnasäästlike tegevusi ette võetud (vt. Joonis 2).

Joonis 2 Ettevõtete tegevused keskkonnasäästmise vallas

Kõige madalam aktiivsus erinevate keskkonnasäästlikusega seotud tegevustes on eelkõige väikefirmade (1-20 töötajat) seas. Joonises 3 on toodud esile ettevõtete keskkonnasäästmisele suunatud tegevused seoses firmade töötajate arvuga ning selgub et erinevate tegevuste lõikes on aktiivseimad firmad, mille töötajate arv on üle 100 töötajaga ning vahemikus 41-100.

Näiteks kui prügi sorteerimist märgib 75% üle 100 töötajaga ettevõtte esindajast, siis korrektset jäätmekäitlust esineb 59% firmadest, milles on töötajaid kuni kakskümmend.

Joonis 3 Ettevõtte keskkonnahoid ja töötajate arv

2. Ettevõtete huvi Keskkonnahariduskeskuse poolt korraldatud keskkonnaalaste koolituste vastu

Kuna üheks uuringu eesmärgiks oli selgitada ettevõtjate huvi erinevate koolituste kohta keskkonnahariduse valdkonnas, siis kuvati respondentidele nimekiri erinevate koolitustega, mida Keskkonnahariduskeskus võiks ettevõtetele pakkuda ning vastajatel paluti märkida kuivõrd iga koolitus võiks vastaja poolt esindatavat ettevõtet huvitada. Iga respondenti huvitava koolituse või ürituse kohta paluti vastajal ka märkida orienteeruv hinnaskaala, mida respondent oleks nõus ühe inimese ühe koolituspäeva ees tasuma.

Küsimus: Millistest järgmistest Keskkonnahariduskeskuse poolt ettevõtetele korraldatavatest koolitustest või üritustest oleks Teie ettevõtte huvitatud? Sealjuures arvestades faktiga, et koolitusi ja nõustamisi on võimalik teha ka firmades kohapeal.

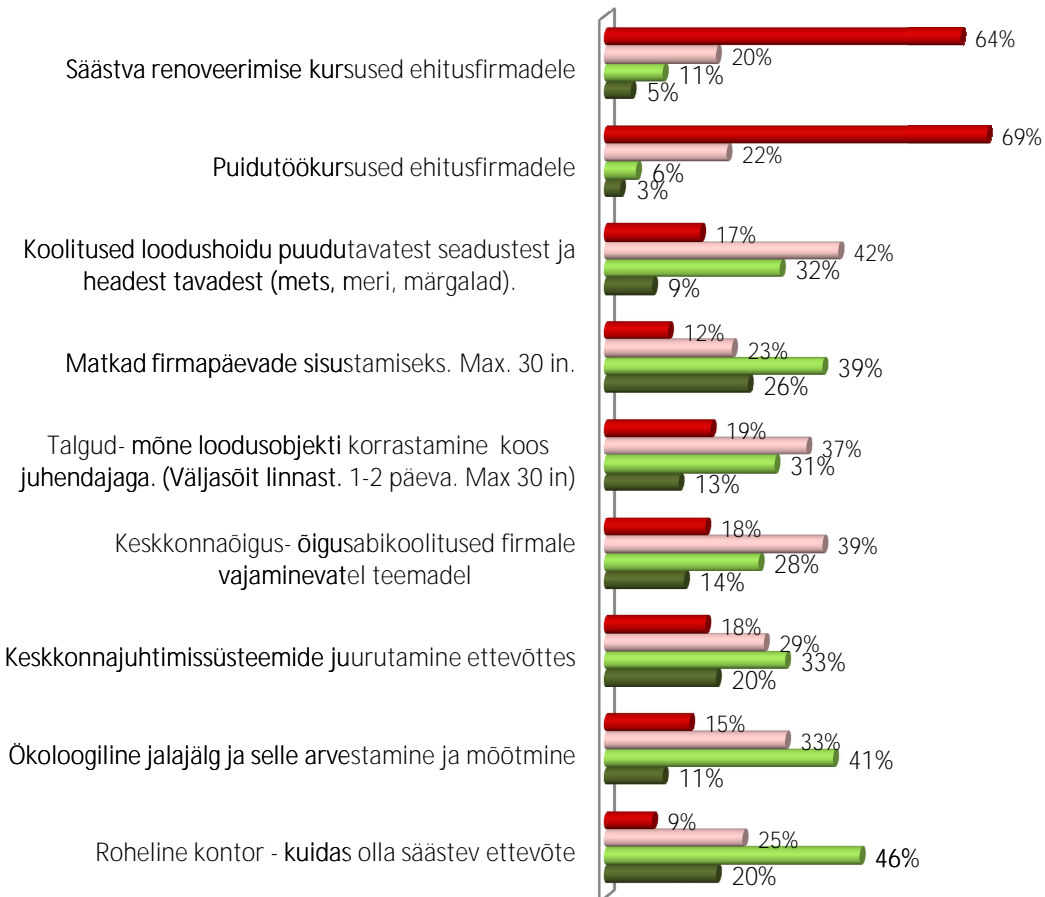
Kõige populaarsemaks osutus kõigi ettevõtete esindajate seas koolitus "Roheline kontor- kuidas olla säästev ettevõtte?". Huvi säästva ettevõtte koolituse vastu oli suur- kokku on koolitusest huvitatud (pigem oleks huvitatud, oleks huvitatud) enam, 66% kõikidest vastajatest. Populaarsuselt teiseks osutus matkade korraldamine firmapäevade sisustamiseks, mille vastu näitas üles huvi 65% kõigist respondentidest.

53% jaoks vastajatest pakub huvi ettevõttes keskkonnajuhtimissüsteemide juurutamise koolitus, 52% vastajatest on huvitatud koolitusest "ökoloogilise jalajälje mõõtmine ja arvestamine".

Teistest koolitustest pisut vähem huvipakkuvaks peetakse talguid- loodusobjekti korrastamist (44%), keskkonnaõigust- õigusabikoolitusi firmale vajaminevatel teemadel (42%), koolitusi loodushoidu puudutavatest seadustest ja headest tavadest (41%) (vt. Joonis 4).

Huvitatus Keskkonnahariduskeskuse koolitustest/üritustest

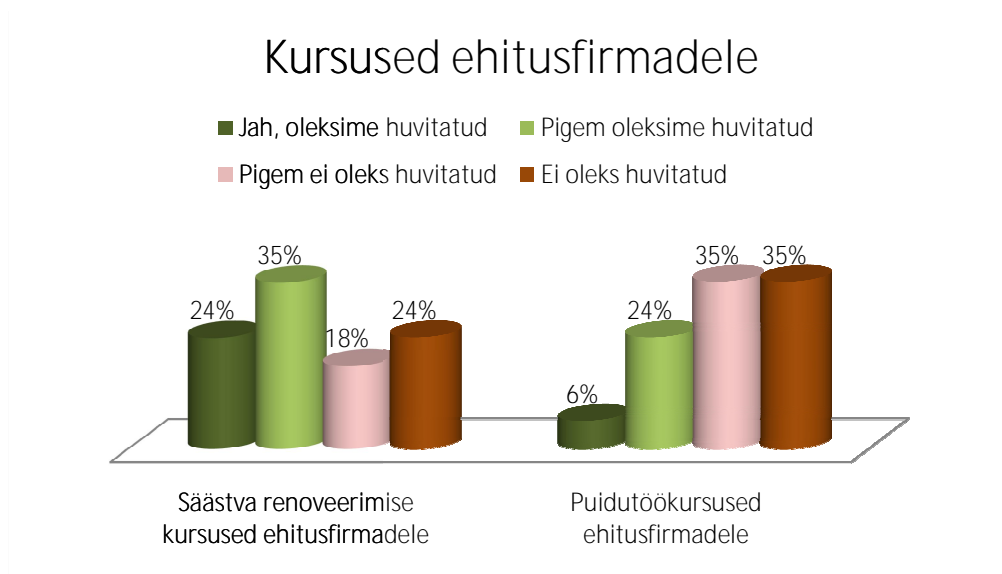
■ Ei oleks huvitatud ■ Pigem ei oleks huvitatud ■ Pigem oleksime huvitatud ■ Jah, oleksime huvitatud

Kursused mis said üldises arvestuses vähim pooldavaid hinnanguid olid spetsiifilise sisuga koolitused. Näiteks säästva renoveerimise kursustest ehitusfirmadele on huvitatud vaid 16% ning puidutöö kursustest ehitusettevõtetele 9% kõikidest vastajatest. Nagu koolituse nimigi juba viitab, on koolitus eelkõige mõeldud ehitusvaldkonnas tegevatele firmadele, mistõttu on üldine huvi kõigi respondentide seas madal.

Vaadates aga ainult ehitusfirmade huvi nende kahe kursuse vastu, selgub, et ehitusfirmade sihtgrupis on huvi nimetatud kursuste vastu suurem. Säästva renoveerimise kursus pakub huvi 59%-le ehitusfirmade respondentidest. Puidutöö kursusest on huvitatud aga 30% küsitlusele vastanud ehituse valdkonna respondentidest, samal ajal kui enamus- 70% ehitusettevõtete esindajatest märkis puitutöö kursusel osalemise kohta huvi puudumist.

Joonis 5 Ehitusfirmade huvi koolituste vastu

*vastavad ainult ehitusfirmade esindajad

Koolituste maksumus

Juhul kui respondent märkis mõne koolituse kohta, et see on temale huvipakkuv, paluti vastajal märkida ka ligikaudne koolituse hind ühe inimese kohta, mis oleks firma seisukohalt vastuvõetav.

Küsimus: Oletame, et koolitus "... " oleks 1-päevane, siis palun öelge, milline on maksimaalne summa, mida Te oleksite nõus maksuma selle 1-päevase kursuse eest ühe inimese kohta?

Nagu jooniselt 6 selgub, on enamike koolituste hinnaks märgitud hinnavahevahemik 1000-2000 krooni, mis oli ka skaalal väikseim vahemik.

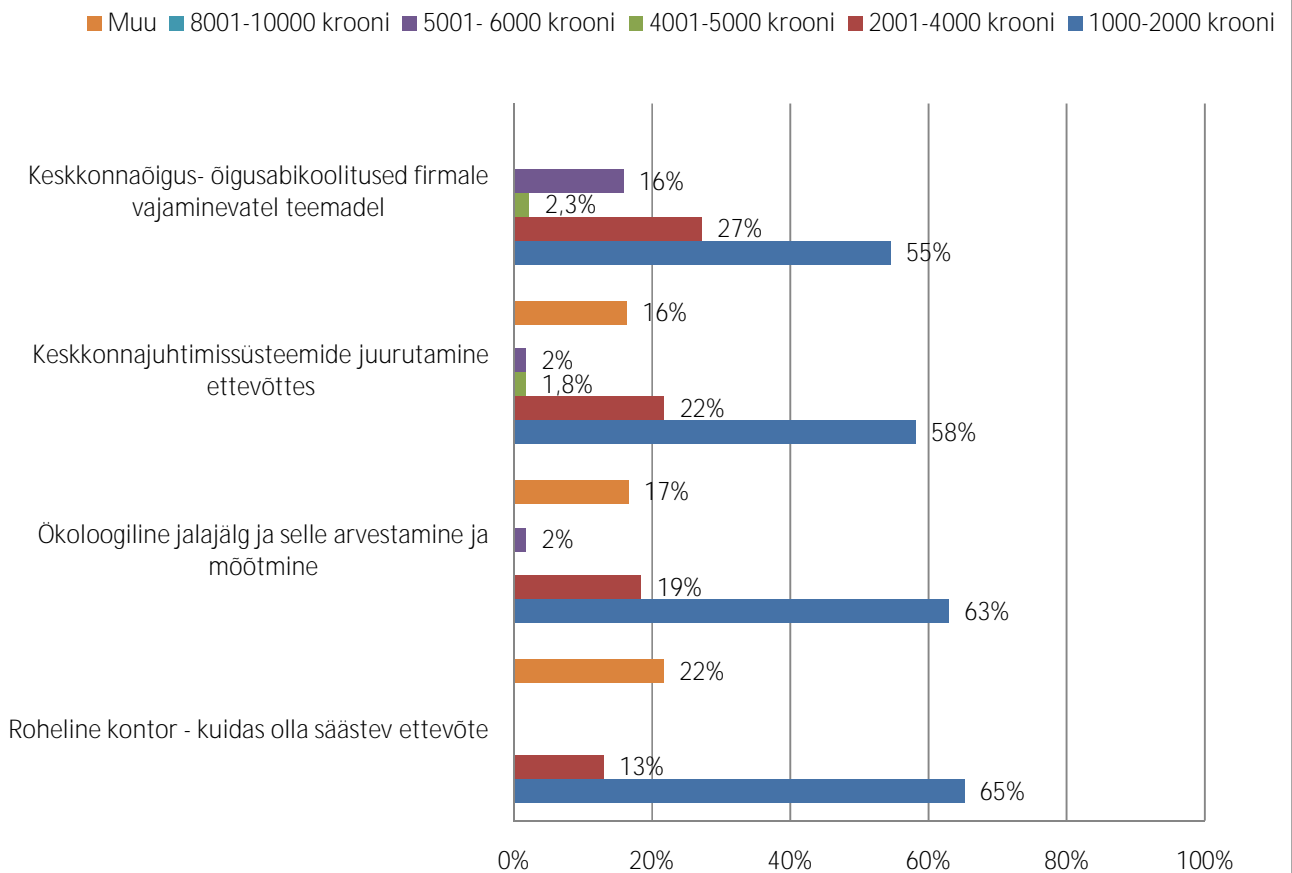
Näiteks on 65% vastajatest, kes peab enda firma jaoks vajalikuks koolitust kuidas olla säästev ettevõtte, selle eest nõus maksuma 1000-2000 krooni. Suur osa- 22% ettevõtete esindajatest, kes oleks taolise koolituse ostmisest huvitatud, on ühe koolituspäevapäeva eest nõus maksuma vähem kui 1000 krooni. Enamus vastajatest, kes andis vastusevariandi "muu" koosneb just eelpoolmainitud respondentidest (vt. Joonis 6)

Koolitus, mille ühe koolituspäeva eest on respondendid enim nõus maksuma on keskkonnaõigusabi koolitused firmale vajaminevatel teemadel. 27% huvilistest peab optimaalseks ühe inimese koolituspäeva maksumuseks 2001-4000 krooni ning 16% koolitusest huvitunud respondentidest oleks nõus tasuma vahemikus 5001-6000 krooni (vt. Joonis 6).

Teistest koolitustest keskmiselt enam hindasid vastajad "keskkonnajuhtimissüsteemide juurutamine ettevõttes", viimase eest on nõus tasuma vahemikus 2001-4000 krooni vastavalt 22% koolitustest huvitunud respondentidest.

Joonis 6 Koolituste maksumus I

Optimaalne koolituste maksumus I

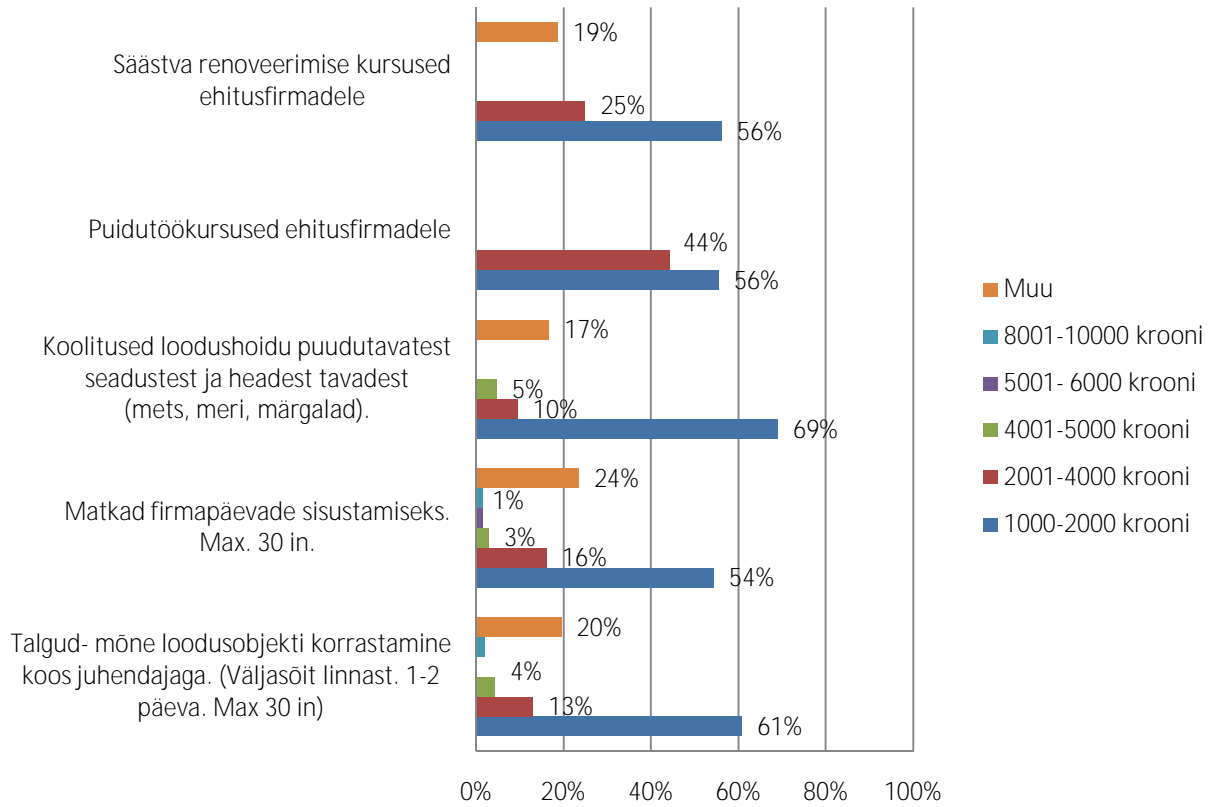

*vastavad need, kes märkisid, et on koolitusest huvitatud (pigem huvitatud, huvitatud)

Respondendid hindavad lisaks eelpoolnimetatud koolitustele teistest kõrgemat hinda väärivaks eelkõige ehitusfirmadele mõeldud koolitusi säästva renoveerimise ja puidutöö kohta. Kui säästva renoveerimise kursuse päevahinnaks 2001-4000 krooni peab peab optimaalseks 25% vastajatest, siis puidutöö kursuse eest on nous niisama suures rahasumma vahemikus- 2001-4000krooni- maksta juba 44% vastajatest, kes koolitusel osalemise kohta huvi tunnevad. (vt joonis 7)

Joonis 7 Koolituste maksumus II

Optimaalne koolituste maksumus II

*vastavad need, kes märkisid, et on koolitusest huvitatud (pigem huvitatud, huvitatud)

3. Ettevõtete kogemus keskkonnaalaste koolitustega

Vastajatelt uuriti ka seda, ning kuivõrd paljud on keskkonnateemalistel koolitustel osaletud ning millised on olnud emotsioonid ja mõtted taolistel koolitusel osalemisega seoses.

Küsimus: Kas Teie ettevõtte personal on osalenud keskkonnateemalistel koolitustel?

Keskkonnateemalistel koolitustel ei ole osalenud enam, 64% respondentide firmade töötajad ning koolitustel osalemist kinnitas seega 36% kõigist küsitluses osalenud ettevõtete esindajatest.

Joonis 8 Ettevõtte kokkupuude keskkonnaalaste koolitustega

Nendelt vastajatelt, kes eelnevas küsimuses olid märkinud „jah“, st keegi ettevõtte personalist oli keskkonnateemalisel koolitusel osalenud, paluti lühidalt kirjeldada koolituselt saadud emotsioone ning sellele osalemisele tagasidet anda.

Küsimus: Milline oli koolitusel osalenute tagasiside?

Suur osa tagasisidest, mis keskkonnateemalistel koolitustel osalenud küsitluse tulemuste järgi andsid, rõhutas vaid koolituse positiivset mõju. Enamasti kirjeldasidki respondendid enda (või kolleegi) koolitusel käimise kogemust väga vajalikuna ja informatiivse kogemusena.

“Suvepäevadel Võrtsjärve ääres saime aru, kui palju teeb inimene oma egoismiga loodusele kahju”

Negatiivset tagasisidet küsitluse käigus praktiliselt ei ilmnenu, paaril korral toodi esile peale positiivse üldmulje, teatud käibetõdede kordamisele keskendumist.

Eelnevate küsimuste taustal, millised koolitused on respondendi jaoks huvipakkuvad ja millised mitte, on lisaks teoreetilisele huvile koolituste vastu, oluline teada ka seda, kas koolitustel osalemine on üheks ettevõtja prioriteediks või mitte. Kõige kõnekamalt annab ettekujutuse ettevõtjate valmidusest koolitustel osaleda või neid osta- see, kas respondent peab enda esindatava firma personali keskkonnaalast koolitamist tarvilikuks.

Küsimus: Kas Teie kui ettevõtte esindaja peate vajalikuks ettevõtte töötajate keskkonnateemalist koolitamist?

Arvamusel, et töötajate keskkonnaalane koolitamine on konkreetsele firmale vajalik on enamus- 64% kõigist vastajatest ning üle kolmandiku vastajatest ei pea taoliste koolituste pakkumist oma firma personali jaoks vajalikuks.

Joonis 9 Töötajate keskkonnaalase koolitamise vajalikkus

Koolituste läbiviimiseks on erinevaid viise, mille valik sõltub paljuski nii koolituse sihtrühmast kui ka teemast. Selgitamaks, millised on ettevõtete esindajate meelest nende firmale sobivad

viisid keskkonnaalaste koolituste läbiviimiseks esitati vastajatele nimestik koolituste meetoditega, millest paluti valida välja kõik sobivad vastusevariandid.

Küsimus: Millises koolitusvormis Te oma ettevõtte personali keskkonnaalast koolitamist kõige paremini ette kujutate?

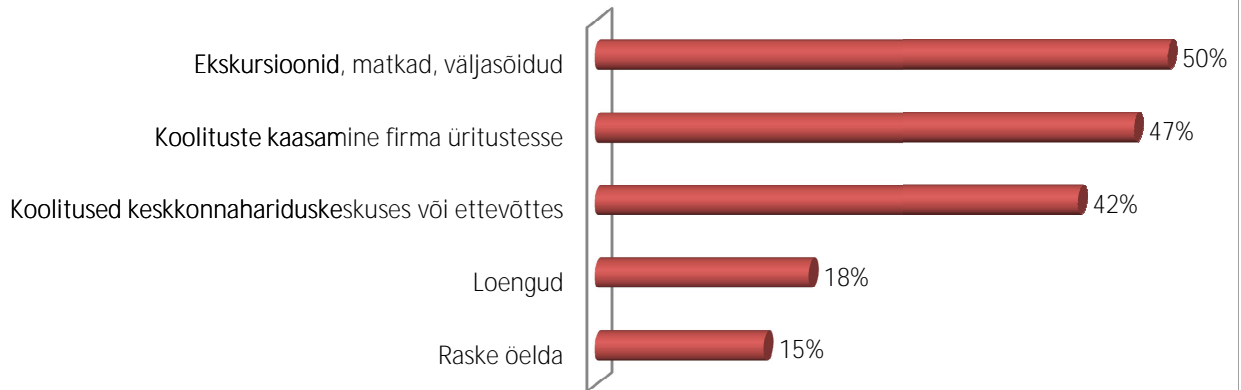
Eelistatuid koolitusviisi on seotud aktiivse tegevusega ning tavapärasest erineva keskkonnaga. Pooled kõigist küsitlusele vastanud ettevõtete esindajatest peab parimaks viisiks koolitust matka, ekskursiooni või väljasõidu vormis.

Suur osa, 47% küsitlusele vastanuist eelistab koolituse toimumise kohana tavapärasest erinevat keskkonda ning olustikku. Ligi pooled kõikidest vastajatest on seisukohal, et parim meetod töötajate koolitamiseks on koolituse ühendamine firma üritusega (vt. Joonis 10). Nimetatud on silmas peetud nii firma suve- kui talvapäevi, väljasõite jms. 42% respondentide meelest on hea koolitusvorm nii koolitus firmast väljaspool- keskkonnahariduskeskuses kui ka ettevõttes.

Vaid 18% vastajate meelest on tõhusaimaks koolitusmeetodiks koolituse läbiviimine kasutades loenguvormi. See näitab et on olemas selge trend alternatiivsematele koolitusmeetoditele ning tavapärased "klassiruumi" tüüpi koolitusi peetakse igapäevaseks ning soositakse aktiivset ja meelelahutuslikku õppimisviisi.

Joonis 10 Koolituse vorm

Millises koolitusvormis Te oma ettevõtte personali keskkonnaalast koolitamist kõige paremini ette kujutate?

*kuna iga vastaja võis anda mitu vastust, siis võib protsentide summa olla 100-st suurem

Milliseid koolitusi oleks tarvis?

Küsimustiku lõpus anti vastajatele võimalus märkida üles need koolituse teemad, mis oleks vastaja poolt esindataval firmal kõige enam vajaminevad.

Küsimus: millise teemalisi keskkonnahariduslikku koolitust oleks Teie ettevõtte töötajatel kõige enam tarvis?

Sõltuvalt vastajate taustast, toodi esile väga erinevaid koolituste teemasid. Paljud küsimusele vastanud sooviksid koolitusi, mis käsitlevad keskkonnanäätlikku käitumisviisi põhitõdesid.

ü Keskkonnasäästlik töö- ja elukeskkond

ü Lihtsad vihjed, kuidas olla keskkonnasõbralik (nii eraisik kui firma) igapäevases elus

Jäätmete sorteerimise teema aktuaalsuse tõttu peetakse tähtsaks sooviti jäätmete sorteerimise alaseid koolitusi. Enamik nendest teemadest, mis kordusid paljude vastajate puhul oli just (ohtlike) jäätmetega seonduv.

Mitmel juhul mainiti aga ka küllaltki spetsiifilisi, respondendi ettevõtte spetsiifikaga seotuid koolituste teemasid.

Spetsiifilisi koolituste teemasid

- ü *Töötamine kemikaalidega*
- ü *Ehitus ja remonditöödega seonduv*
- ü *Transpordi müra vähendamise meetodid, eriti lennunduses kütuse kokkuhoiuvõimalused lennutranspordis.*
- ü *Lennuväljal või selle vahetus läheduses töötamise mõju tervisele ja töökeskkonnale, kasutatavate kemikaalide mõju tervisele ja töökeskkonnale.*
- ü *Teadmisi keskkonnajuhtimise kohta*
- ü *Haljastuse kaitse objektidel*
- ü *Looduse tõlgendamine, pluss keskkonnapraktikad, meedia kaasamine, keskkonnateadvuse erivormid*
- ü *Prügimajanduse korrastamine, taaskasutus, energiapoliitika*
- ü *Keskkonnamõjude uuring, keskkond ja ehitustegevus*
- ü *Keskkond ja teedehooldus*
- ü *Õhusaastet põhjustavad kemikaalid, veesaaste ja pürgisorteerimise küsimused*
- ü *Keskkonnaalaste õigusaktide seletus*
- ü *Puidukaitsevahendite kasutamine*
- ü *Maaplaneerimine ja keskkonna kujundamine*
- ü *Keskkonnakaitse ja mäendus*